

Nan Mi'adwan Tudo' Paul I Timothy

(2 Timothy)

1 ¹Hituwen tudo' ya nalpun ha'on an hi Paul an pinto' Apu Dios hi apostoles Jesu Kristu an e mangipa'innilah nan imbagan Apu Dios an nadan mangabulut i Jesu Kristu hi nitaguwanda ya waday pi'taguwandah munnananong. ²Hituwey tudo'un he"a Timothy an ibilang'uh imbabale'.

Hanat malinggop'a ya minaynayun i he"a nan homo' Apu Dios an hi Ama ta'u ya nan Ap'apu ta'un hi Jesu Kristu.

Hay Punhanaan Paul Hi A'at Timothy

³Hi Apu Dios an inunud handidan a'ammod'u ya hiya damdamay ihamad'un un'unudon. Ya hinan pundasala' hi abigabigat ya ahodohodom ya idasadasalan da'a. Ya munhanaa' i Apu Dios an gapuh nan a'at di pangulugmu. ⁴Te ingganah ad uwani ya nonomnomo' din limmuwaam hidin nunhi"ananta. Ta hiya nan ongal di naminhod'un manigo bo i he"a ta wan umamlonga'.

⁵Nonomnomo' nan a'at di pangulugmu i Apu Dios an umat hidin pangulug apum an hi Lois ya hi inam an hi Eunice ot innila' an athidi damdamay pangulugmu. ⁶Ta hiya nan pinhod'un ipanomnom i he"a ta wan humlu'an mangiyusal hinan abalinam an indat Apu Dios hidin nangiha'mawa' hi ta'le i he"a hi nangidasala' i he"a. ⁷Te hi Apu Dios ya impiddumnan dita'u nan Espirituna an hiya nan mangdat hi tulid ya pamhod ta'uh ibba ta'u ya abalanan ta'un mangono'nong hi pangat ta'u.

⁸Ot hanat adi'a bumain an e mangipa'innilah a'at nan Ap'apu ta'un hi Jesu Kristu. Ya atbohadin adim ibain tun awahtu' hi baludan te manu'eh nibaluda' ya gapuh pangun'unuda' hinan Ap'apu ta'un hi Jesu Kristu. Ot hanat abulutom an ta'on on he"a ya mi'ligat'an gapuh nan tudtudun Jesu Kristu. Ot hi Apu Dios di bumoddang i he"a ta way atom an mangitpol hi ligat. ⁹Te hiyay nangihwang i dita'u ot ibilang dita'uh tataguna. Mu adi gapuh nadan maphod an inat ta'u te gapuh homo'na. Ya hidi tuwalih

din agge ni' nalmu tun luta ya hidiye moy ninomnomnah atona. Ot nan na'at i Jesu Kristu di atigan tuwen homo'nan dita'u. ¹⁰Ya nipa'annung hi ad uwani an gapuh immaliyan Jesu Kristu an Mangihwang i dita'u. Te inabaknay ate ta mabalin mohpen waday pi'taguwan ta'u i Apu Dios hi munnananong hi'on kulugon ta'u nan tuttudun Jesu Kristu. ¹¹Ta hiya nan pinto'a i Apu Dios hi apostolesna an e muntutudu. ¹²Ot ta'on on athituy ma'ma'at i ha'on an ongal di e' punholholtapan ya adiyah' damdama bumain te innila' di a'at Apu Dios an kinulug'u. Ya madinola' boh nan abalinanan mangipadutu' i ha'on ta ingganah madatngan nan nagtud an algon punhumalyaanah tatagu.^a

¹³Ot hanat inaynayunmun unudon nan nipto' an tuttudu an intuddu' i he'a ta wan mipatigo i he'a nan pangulug ya pamhod an wada i dita'un gapuh kimmulugan ta'un Jesu Kristu. ¹⁴Ya ihamadmun mangat hinan inyukod Apu Dios i he'a an idinilmuh nan boddang nan Espirituna.

¹⁵Innilam nin di e nangiwalongan nadan udum an kimmulug hi ad Asia i ha'on an ta'on on da Pigelus i Hermogenes. ¹⁶Mu maphod ta wadah Onesiporus an hiya han agge nangibain hi nibaluda' an ta'on ona' nabangkilingan te hiya eh'a han uggan umalin mangalubyag i ha'on. Ot hanat hi Apu Dios di mammo' i didan hina'amma.

¹⁷Hidin immaliyanahtuh ad Roma ya eya' inana'anap ta inggana ot hama'ona'. ¹⁸Ya innilam bo an ongal di imboddangnah din awadan ta'uhna hi ad Epesus. Ot hanat hom'on Apu Dios hitun pumbangngadan nan Ap'apu ta'un hi Jesu Kristu.^b

Hay Nipaddungan Nan Baal Kristu

2 ¹He'an imbabale, mahapul an nanongnan mundinol'ah nan homo' Jesu Kristu. ²Ya hanada'en dingngolmun intuddu' ya dakol boy udum an nangngol hi a'atna ya hanat ituddum hinadan tatagun mabalin an madinolan ta wan eda damdama itudduh nadan udum. ³Ya ta'on on waday punligatam ya hanat hi Apu Dios di nanongnah unudom ta mumbalin'ah na'na'unnud an tindalun Jesu Kristu. ⁴Te hay a'at di tindalu ya mahapul an adi e mi'mi'yat hinadan at'atton nadan tatagu ta adi mataktak hinan tamuna ta way atonan mangipa'amlong hinan opisyalda. ⁵Ya atbohdihi nan e mi'yabbak hi ay'ayam an gahin ona unudon nan nibaga an ma'unud ya ahi mabalin an mangabak ta midattan hi pulumyuna. ⁶Ya umat boh nan e tumamutamuh nan puntanoman an wa'et nadatong ya waday apitona. ⁷Ot hanat pa'annomnomom datuwen inali' ot nan Ap'apu ta'uy mamoddang i he'a ta wan ma'awatam.

^a **1:12** Nan algon punhumalyaanah tatagu ya hay alyon di udum an Biblia ya inggana hi madatngan nan pumbangngadana. ^b **1:18** Nan pumbangngadan nan Ap'apu ta'un hi Jesu Kristu ya hay alyon di udum an Biblia ya nan algon punhumalyaan Jesu Kristu.

⁸Ha ahan di nomnomnomon ta'u ya hi Jesu Kristu an holag David an namahuwan hidin natayana an hiya tun e' itanuddu. ⁹Ta hiyay lummu pamalpaligatandan ha'on ta teen binangkilingana' hitun baludan ta aya' pimate. Mu ta'on on nabangkilingana' ya agge damdama nabangkilingan nan hapit Apu Dios. ¹⁰Ta hiya nan mabalin an itpol'un namin datuwe hi'on hiyay mahapul ta ahida kumulug i Jesu Kristu nadan tatagun pinto' Apu Dios ta wan milagatdah nan munnananong an ipabaktuwan Jesu Kristu an mangihwang i dita'u. ¹¹Ta immannung nan alyonay, Paddungnay ni'yate ta'u i Kristu ot mamahuwan ta'u te hiya ya namahuwan. ¹²Ya itpol ta'u'ey ligat ya middum ta'u i hiya an mun'ap'apuh tun pun'ap'apuwana. Mu hi'on iha"ut ta'uy kimmulugan ta'un hiya ya atbohdin adi dita'u abuluton i hiyah pidwana. ¹³Ya ta'on on adi ta'un unodon hi Apu Dios ya hiya damdaman mahapul an mipa'annung nan inanalina te adi munlayah hi Apu Dios.^c

Hay Pangabulutan Apu Dios Hi Maphod An Tamu

¹⁴Danaen inali' di maphod hi ipanomnommu boh nadan mumpangulug hina. Ya ibagam i dida an adi ahan pohdon Apu Dios nan eda pun'a'ahhiyan te bumahbah hi punnomnom nadan mangngol. ¹⁵Ta hiya nan mahapul an atom di abalinam an mangipa'amlong i Apu Dios ta ipatigom an adim ibain nan tamum. Ya tigom ta maphod di atom an mangitudduh nan nahamad an hapitna. ¹⁶Ya hanat ad'a mi'hahhapit hinadan ma'id ha niyatanan Apu Dios an punhahapitan di udum te hidiyen at'attonda ya bumahbah hi pangulug di udum. ¹⁷Te dadiyen itudtududa ya umat hinan gulid an kittang ni' mu lo'tat ya mihinap hi an namin nan adol. Da Haymenyus i Piletus ya niddumdan e muntudtuduh athidi. ¹⁸Datuwen duwa ya eda itudtudu nan agge niyunnudan hinan nahamad an tudtudu ta gapu i dida ya wadaday munduwaduwah pangulugda i Apu Dios te alyonday nagibuh mo anun namahuwanda tuwali nadan numpun'ate.

¹⁹Mu ta'on on wadaday athinan uggan muntudduh nibahho ya adi damdama mabalin an mahukkatan nan tudtudun Apu Dios te nipaddung hinan ongal an batu an adi mabalin hi madlig. Ya nitudo' hidi an alyonay, Hi Apu Dios ya innilana nadan tataguna.

Ya inalina boy, Hanadan mangalih tatagun Apu Dios dida ya mahapul an idinongdan mangat hinadan adi maphod an pangat.

²⁰Hanan kadangyan ya dakol di gina'una an waday balitu' ya silber mu wadada boy usalnan pito' ya kayiw di niyamma. Mu hanadan nabalol an usalna ya napiliy pangiyusalanda mu nada'en udum ya kumpulnan alгой pangiyusalanda. ²¹Ot athidin dita'u an pohdon ta'u'en umat hinan nabalol

^c 2:13 Luke 21:33

an usal ya mahapul an idinong ta'u nadan adi maphod an ato'aton ta'u ta wan mipaddung ta'uh nan malinis an usal ta mundadaan ta'un mangat hinadan ipatamun Apu Dios ta wan mabalin an ongal di iyatan ta'un hiya. ²²Ot mahapul an adim aton nadan adi maphod an umat hinadan impa'inghan nadan mumpangpangngilog. Ta hay mipapanomnom i dita'u ya nan e ta'u pangatan hinan pohdon Apu Dios. Ya ihamad ta'uy pangulug ta'u ya ipatigo ta'uy pamhod ta'u ya maphod di pi'hayyupan ta'uh nadan ibba ta'u. Nan tagun athidiy pangatna ya paddungnay malinis di nomnomnah ena pundasalan i Apu Dios. ²³Ya hanat adi ayu e mi'hahhahapit hinadan ma"i'd ha hunungnan punhahapitan di udum te umman umudi ya munhahannuda.

²⁴Te hay baal Apu Dios ya adi mi'hannu ya ma'uleh ibbanan tagu ya abalinanan muntutudu. ²⁵Ya pa'ulayana bon manugun hinadan nat'on di unudonda. Te ma"i'd ha mapto' ya hidiyey pamatal Apu Dios hi nomnom nadan mangngol ta muntutuyudah bahulda ya innilaonda nan nahamad an tutudu. ²⁶Ta lo'tat aya ya idinongdan mangat hinadan impa'inghadan pumbahulan an hidiye nan ay lingon Satanas an pangnanan dida ta wan nan adi maphod an pohdonay atonda.

Hay A'at Di Taguh Tun Mun'adatngan Di Apogpogan Tun Luta

3 ¹Ad uwani ya ipanomnom'u bon wa'et mun'adatngan di umaliyan Kristu ya nunhiglay punligatan di tatagu. ²Te hay tatagu ya ammuna nadan pohpohdon di adolday nomnomnomonda ya hay pihhuy gagamgamanda ya mumbaktuda ya munlamitda ya ngohayonday a'ammomma ya adida munhanah nan niboddang i dida ya adida unudon hi Apu Dios. ³Ya ma"i'd ha pamhoddah ibbada ya aggeda innilan mamakawan hi ibbada ya ma'attumbu'da. Ya ma"i'd ha ono'nongda ya mabungotda ya adida ahan pohdon nadan maphod an pangat. ⁴Ya ta'on on nadan ibbada ya mabalin an ha'ulonda ta iyeda didah nadan mi'buhul i dida ya adida munnomnomnom on inatday atonda ya nunhiglan mumbaktuda ya hanadan pohpohdon di adolda nimpey nonomnomondan aton ta ma"i'd ha naminhodan mangun'unud i Apu Dios.

⁵Ya wadaday udum an alyonday kimmulugda i Apu Dios mu ma"i'd ha atiganah nan nitaguwanda an ta'on on atonda nadan udum an aton di kimmulug. Ot hanat halipodpodom ta adi'a mi'hayhayyup i dida. ⁶Te hay aton di udum ya umedah abalebalen muntuttuduh nan nat'on an tutudu ta ha'ulonda nadan nalakan mihapitan an binabai an paddungnay nabalud hi pumbahulan ta amod on nadan adi maphod di atonda. ⁷Ya datuwen binabai ya pinhodan mundongol hi kumpulan muntutudu mu adida pa"innilah nan nahamad an tutudu.

⁸Ya dadiyen inali' an muntutuduh nat'on an tutudu ya adi maphod di punnomnomda ya agge immannung an kimmulugda te ma'hihhiwodah

nan nahamad an tutdudu an umatda i da Hanes i Hambres hidin nadne an inahiwawandah Moses. ⁹Mu adi damdama mabalin hi minaynayun hidiyen ato'atonda te lo'tat ya ma'innilaan di tatagu an ma'layyahda an umatda nimpe i da Hanes i Hambres.

Hay Nanginaynayunan Timothy An Nuntudtudu

¹⁰He'a Timothy ya innilam nadan e' itanuuddu ya hay pangiy'e'. Ya innilam nadan pinhod'un ma'at ya innilam boy a'at di pangulug'u ya hay anus'u ya hay pamhod'uh tatagu ya nan e' pangitpo'itpolan hi ligat. ¹¹Te initpo'itpol'uy namalpaligatdan ha'on ya ta'on on nadan nunligata' hi ad Antiok ya hi ad Ikonium ya hi ad Listra mu maphod ta impapto'a' damdamah nan Ap'apu ta'u.

¹²Mu bokon ha'on ya ammunay a'atan datuwe te an namin nadan naminhod an mangun'unud hinan pohdon Apu Dios an gapuh nangulugandan Jesu Kristu ya wadan waday mamalpaligat i dida. ¹³Ya hanada'en adi maphod di pangatda ya nadan muntudtuduh nat'on an tutdudu ya iyal'aladan mangat hinadan adi maphod an at'atonda ta dakol di baliyandah tatagu.

¹⁴Mu he'a'e ya hanat inaynayunmun mangunud hinadan pinatim an nahamad an tutdudu te innilam nan a'atmin nangituddu i he'a. ¹⁵Ya innilam an nihipun hi a'ungam ya dingngolmu nan hapit Apu Dios ta hituwey nun'adalam ta na'awatam nan a'at di pi'taguwan i Jesu Kristu an gapuh kimmulugam i hiya.

¹⁶Te nan impitudo' Apu Dios an hapitna ya ongal di iyatana te ituddunay nahamad hi unudon di tatagu ya tugunona nadan adi maphod di pangatna ya ipa'innilanay aton nadan nibahhoy un'unudonda ta mipaphodda ya itudduna boy aton an mangipa'inghan mangat hi maphod. ¹⁷Ta wan nadan tatagun Apu Dios ya mabalin an innilaonday atonda ta midadaandan mangat hinadan pohdon Apu Dios hi atonda.

4 ¹Hi Apu Dios ya hi Jesu Kristu an munhumalyah tatagu an ta'on on nadan numpun'ate hitun pumbangngadanan mun'ap'apu ya innilada tun panugun'un he'an imbabale Timothy. ²Ot hanat kumpulnan timpu ya nanongnan nundadaan'a an mangitudduh nan hapit Apu Dios. Ta tugunom nadan nibahhoy pangatda ya ipa'innilam i dida nadan adi maphod an ato'atonda. Ya anusam an mangitudduh nan hapit Apu Dios i dida ta wan lo'tat ya un'unudonda. ³Te madatngan han timpu an pamaag ya adi donglon di tatagu nan nahamad an tutdudu te nadan adi maphod di unudonda. Ta hiya nan eda munhapul hi dakol hi muntudtudun dida an ta'on on nibahhoy itudtududa mu ta miyunnudan hinan pohdonda. ⁴Adida donglon nan nahamad an tutdudu ta nadan nibahhon tutdudun nalpuh nomnom di taguy unudonda. ⁵Mu he'a'e ya hanat ihamadmuy punnomnommu an ta'on on nganney ma'at ta itpolmuy kumpulnan

dumatong an punligatam. Ta inaynayunmu an e mangipa'innilah nan mipanggep i Kristu. Ya atom an namin nadan ipatamun Apu Dios i he'a.

⁶Ha'on'e ya tee mon nadatngan di panayna' hitun luta. Te umata' hinan ma'inum an midawat i Apu Dios te nundadaana' an mipapate. ⁷Ta'omman ot inat'un namin di abalina' an nangat hinadan inyukod Apu Dios i ha'on. Ya atbohadin inhamad'un inun'unud an namin nadan intudtuduna. ⁸Ot hiya nan ad uwani ya madinola' an waday mihmihhod i ha'on an ma'aphod an gungguna' an idat nan Ap'apu ta'uh tun madatngan nan algo an punhumalyaanah atagutagu te hiya ya nipto' di punhumalyana. Ya bokon ha'on ya ammunay midattan hi athidin gungguna te an namin nadan nangun'unud an manmannod i diyen pumpatigana.

Hay A'at di Nunligatan Paul

⁹Mabalin'e ya na'annali'a ni' hitu. ¹⁰Te hi Demas ya hanan itaguwanah tun lutay nomnomnomona ta hiya nan tinaynana' an immeh ad Tesalonika. Ya ten ma'iddahtu da Kresente i Titus te immeh Kresente hi ad Galasya ya imme damdamah Titus hi ad Dalmasia. ¹¹Ta hi Luke ya ammuna han wahtu. Ya hanat i'uyugmuh Mark ta da'yun duwan umali te ongal di boddangnah nan tamu'. ¹²Ya hinnag'uh Tikikus hinah ad Epesus. ¹³Ya hanat dagguhonyu nan jacket'u an imbatu' i Karpus hi ad Troas. Ya ni'yalayay nadan nalu'ut an natud'an an namama ahan hinan lalat an natudo'an.

¹⁴Hana'en mun'udih an hi Alexander ya nunhiglay inatnan ha'on mu ukod hi Apu Dios an mangiballoh i diyen inatna. ¹⁵Ot hanat halipatam hidiyen tagu te nunhiglay namihupihulnah nadan itudtudu ta'u.

¹⁶Hidin hopap di nahumalyaa' ya ma'id ha ohah nadan ibba ta'uh namoddang i ha'on te tinaynana' i dida. Mu ta'on on inatdahdi ya hanat pakawanon Apu Dios dida. ¹⁷Ya ta'on on tinaynana' hinadan ibba' mu aggeya' tinaynan i Apu Dios ta binoddangana' i hiya. Ta hiya nan waday tulid'un e nangitudtuduh nan mipanggep i Jesu Kristu ta mabalin an donglon nadan bokon Judyu. Ya inihwanga' hinadan naminhod an mamaten ha'on. ¹⁸Ya innila' an inaynayun Apu Dios an mangihwang i ha'on hinadan adi maphod an atondaot i ha'on ta ingganah madatngan nan e' idduman hinan pun'ap'apuwana ad abunyan. Ot hi Apu Dios di nanongnah madayaw hi inggana. Amen.

Hay Nangipa'adan Paul An Nomnomnomona Nadan Ibbana

¹⁹Hanat ibagam i da Prisila i Akila an nomnomnomo' dida. Ya atbohadin da Onesiporus an hina'amma.

²⁰Ma'id hituh Erastus te wahdih ad Kulintu. Ya nundogoh hi Tropimus hi ad Miletus ta hiya nan agge ni'yalih tun ha'on. ²¹Ot hanat nomnomnomom bahan ta dumatong'ahtu ya ahi madatngan di lowang.

Ya imbagan da Yubulus ya hi Pudens ya hi Linus ya hi Klaudia ya nadan i'iba ta'uhtu an nomnomnomon da'yuhna.

²²Ot hanat nan Ap'apu ta'un hi Jesu Kristuy nanongnah wadah nitaguwanyu. Ya hanat nan homo' Apu Dios di minaynayun i da'yu.